

ԿՈՌՈՒՊՑԻԱՅԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ N 01/2024-Վ

ՎԱՐՔԱԳԾԻ ԿԱՆՈՆՆԵՐԻ ԱՌԵՐԵՎՈՒՅԹ ԽԱԽՏՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՎԱՐՈՒՅԹ ՀԱՐՈՒՑԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

ք. Երևան

6 փետրվարի 2024թ.

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովը, կազմով՝ Մարիամ Գալստյանի (նիստը նախագահող) Արամայիս Փաշինյանի և Լիլիթ Ալեքսանյանի (այսուհետ՝ Հանձնաժողով) 2024 թվականի փետրվարի 6-ին, ուսումնասիրելով ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպան Արման Թաթոյանի դիմումը, ինչպես նաև թիվ ՎԴ/0168/05/22 վարչական գործը՝

պարզեց.

1. 2021 թվականի նոյեմբերի 1-ին էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառության «Mulberry» համակարգի միջոցով Հանձնաժողովում ստացվել է ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպան Արման Թաթոյանի դիմումը:

2. Դիմումում նշվում է, որ Անվտանգության խորհրդի քարտուղար Արմեն Գրիգորյանը «ՌՈՒՍԱՐՄԻՆՖՈ» լրատվական կայքին տված հարցազրույցի (այսուհետ՝ Հարցազրույց) ընթացքում, որն Անվտանգության խորհրդի Յուրիստական պաշտոնական ալիքում հրապարակվել է 2021 թվականի հոկտեմբերի 21-ին, անդրադարձել է ՀՀ

մարդու իրավունքների պաշտպանի գործունեությանը՝ անելով հայտարարություններ, որոնք չեն բխում Անվտանգության խորհրդի քարտուղարի՝ որպես հանրային ծառայողի վարքագծի սկզբունքներից: Արմեն Գրիգորյանի կողմից արվել են այնպիսի հայտարարություններ, ինչպիսիք են՝ «հիմնական կառույցների մասով Հայաստանի որոշ քաղաքական շրջանակներ են հայտարարություն արել: Ավելի կոնկրետ՝ Մարդու իրավունքների պաշտպանը քաղաքական հայտարարություն է արել, որին Պաշտպանության նախարարությունը հստակ պատասխան է տվել, որ այդպես չէ: Կարծում եմ՝ կրկին անգամ ընդդիմադիր դաշտում հայտ ներկայացրած Մարդու իրավունքների պաշտպանը փորձել է քաղաքական դիվիդենտներ շահել՝ քաղաքական տեքստեր արտահայտելով», «եթե նկատել եք, հեղափոխությունից հետո բազմաթիվ օղակներ են եղել, որ հանդես են եկել որպես ընդդիմադիրներ՝ չնայած նրանք պետք է անաչառ լինեն, Սահմանադրական դատարանից սկսած բազմաթիվ կառույցներով վերջացրած», «կարծում եմ՝ Ձեր նշած անձի համար էլ մնացել է մի քանի ամիս ավելի ակնհայտ քաղաքական գործունեությամբ զբաղվելու համար», «իր ժամկետն ավարտվում է և «Իմ քայլը» խմբակցությունը, կարծում եմ, նոր թեկնածուով հանդես կգա», «Դուք տեսե՛լ եք որևէ անաչառ հայտարարություն, ավելի շուտ քաղաքական հայտարարություններ են եղել, գոնե հետհեղափոխական շրջանում»:

3. Դիմումատուն, անդրադառնալով Հարցազրույցի ընթացքում Արմեն Գրիգորյանի խոսքում բերված որակումներին, գտել է, որ վարքագծի կանոնները պետք է բխեն վարքագծի սկզբունքներից, որոնք արդեն իսկ հստակ սահմանված են «Հանրային ծառայության մասին» օրենքով : Այս սկզբունքներն ինքնին տալիս են հնարավորություն գնահատական տալու Անվտանգության խորհրդի քարտուղարի գործողություններին վարքագծի սկզբունքների բովանդակային բացահայտման պայմաններում՝ հիմք ընդունելով դիմումում ներկայացված փաստական հանգամանքները: Ընդգծել է նաև, այդ գնահատականը բացարձակ անհրաժեշտություն է և ունի բարձր հրատապություն՝ ապահովելու համար ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպանի բնականոն և խոչընդոտներից զերծ գործունեությունը:

4. Դիմումատուն վկայակոչել է «Հանրային ծառայության մասին» օրենքի 28-րդ հոդվածի իրավակարգավորումը, միաժամանակ նշել է, որ վարքագծի սկզբունքներից

բխող վարքագծի կանոնների ընդունված չլինելու հանգամանքը չի կարող գնահատվել որպես վարույթ հարուցելը բացառող հանգամանք և հանդիսանալ «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքի 30-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետի կիրառման հիմք:

5. Հղում կատարելով «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքի 27-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետին, նույն հոդվածի 4-րդ մասին՝ դիմումատուն խնդրել է Անվտանգության խորհրդի քարտուղար Արմեն Գրիգորյանի կողմից հանրային ծառայողի վարքագծի սկզբունքների և այդ սկզբունքներից բխող կանոնների խախտման առիթով հարուցել վարույթ և որոշել վերջինիս կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ իրավասու մարմնին առաջարկություն ներկայացնելու հարցը:

6. Հանձնաժողովի կողմից 2021 թվականի նոյեմբերի 15-ին կայացված թիվ 02/2021 որոշմամբ մերժվել է ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպան Արման Թաթոյանի 2021 թվականի նոյեմբերի 1-ի դիմումի հիման վրա վարույթի հարուցումը:

7. ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպան Արման Թաթոյանը 2022 թվականի հունվարի 12-ին հայցադիմում է ներկայացրել ՀՀ վարչական դատարան ընդդեմ ՀՀ կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի՝ խնդրելով անվավեր ճանաչել (վերացնել) Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի 15.11.2021թ. թիվ 02/2021 որոշումը և **պատասխանողին պարտավորեցնել հայցվորի 2021 թվականի նոյեմբերի 1-ի դիմումի հիման վրա հարուցել վարույթ:**

8. ՀՀ վարչական դատարանը 29.11.2022թ. վճռով հայցը բավարարել է: Նշված վճռի դեմ Հանձնաժողովը 09.01.2023թ. ներկայացրել է վերաքննիչ բողոք, որն ընդունվել է վարույթ:

9. Վերաքննիչ դատարանը 2023 թվականի հուլիսի 3-ի որոշմամբ մերժել է Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի վերաքննիչ բողոքը՝ Դատարանի կողմից 2022 թվականի նոյեմբերի 29-ին կայացված վճիռը թողնելով անփոփոխ:

10. Հանձնաժողովը 2023 թվականի նոյեմբերի 14-ին վճռաբեկ բողոք է ներկայացրել Վերաքննիչ դատարանը 2023 թվականի հուլիսի 3-ի որոշման դեմ, որը Վճռաբեկ դատարանի 2023 թվականի դեկտեմբերի 6-ի որոշմամբ չի ընդունվել

վարույթ: Որոշումը Հանձնաժողովում ստացվել է 2024 թվականի հունվարի 9-ին (Մտից գրություն թիվ Մ-120):

«Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքի 27-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերի համաձայն՝ վարույթ կարող է հարուցվել՝

1) յուրաքանչյուր անձի (անձանց) գրավոր դիմումի հիման վրա.

(...)

Հանձնաժողովը պետական պաշտոն զբաղեցնող անձանց, համայնքների ղեկավարների, նրանց տեղակալների, Երևան համայնքի վարչական շրջանների ղեկավարների, նրանց տեղակալների պաշտոն զբաղեցնող անձանց կողմից «Հանրային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված անհամատեղելիության պահանջների, այլ սահմանափակումների առերևույթ խախտումների, ինչպես նաև պետական պաշտոն զբաղեցնող անձանց (բացառությամբ պատգամավորի, դատավորի, Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի, դատախազի, քննիչի), համայնքների ղեկավարների, նրանց տեղակալների, Երևան համայնքի վարչական շրջանների ղեկավարների, նրանց տեղակալների պաշտոն զբաղեցնող անձանց կողմից **վարքագծի կանոնների առերևույթ խախտումների** կամ իրավիճակային շահերի բախման առերևույթ դեպքերի **առկայության պարագայում հարուցում է համապատասխան վարույթ:**

1. «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքի 29-րդ հոդվածով սահմանված դիմումին ներկայացվող պահանջներն են՝

1) դիմողի անունը, ազգանունը, (...),

2) «Հանրային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված անհամատեղելիության պահանջների կամ այլ սահմանափակումների առերևույթ խախտում թույլ տված պետական պաշտոն զբաղեցնող անձի կամ համայնքի ղեկավարի կամ նրա տեղակալի կամ Երևան համայնքի վարչական շրջանի ղեկավարի կամ նրա տեղակալի պաշտոն զբաղեցնող անձի կամ **վարքագծի կանոնի առերևույթ խախտում թույլ տված** կամ իրավիճակային շահերի բախման վիճակում առերևույթ հայտնված պետական պաշտոն զբաղեցնող

անձի (բացառությամբ պատգամավորի, դատավորի, Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի, դատախազի, քննիչի) կամ համայնքի ղեկավարի կամ նրա տեղակալի կամ Երևան համայնքի վարչական շրջանի ղեկավարի կամ նրա տեղակալի՝ պաշտոն զբաղեցնող անձի անունը, ազգանունը, որին վերաբերում է դիմումը, նրա զբաղեցրած պաշտոնը, և պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինը, որտեղ անձը պաշտոն է զբաղեցնում..

3) դիմումով ներկայացվող պահանջը (դիմումի առարկան),

(...):

Միաժամանակ, «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքի 28-րդ հոդվածով սահմանված է, որ Հանձնաժողովը քննության է առնում սույն օրենքի 27-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետում նշված դիմումը, եթե **այն ներկայացվել է խախտման կատարման պահից մեկ տարվա ընթացքում:**

Տվյալ պարագայում դիմումատուի կողմից Հանձնաժողովին դիմումը ներկայացվել է վերոնշյալ դրույթով սահմանված ժամկետում:

Նշված վարչական գործով, ՀՀ վարչական դատարանը գտել է, որ վեճի լուծման համար էական նշանակություն ունի այն հարցի պարզումը, թե արդյո՞ք Հանձնաժողովի կողմից վարքագծի կանոններն ընդունված չլինելու փաստն ինքնին կարող էր պետական պաշտոն զբաղեցնող անձի կողմից վարքագծի կանոնների խախտումների վերաբերյալ անձի դիմումի հիման վրա **վարույթ հարուցելը բացառող հանգամանք հանդիսանալ:**

Այսպես, ՀՀ վարչական դատարանն արձանագրել է հետևյալը. «Հանձնաժողովը հրաժարվել է հարուցել վարույթ՝ պատճառաբանելով, որ չունի այն գործիքը (վարքագծի կանոնները), որի միջոցով պետք է կարծիք ձևավորեր վարքագծի վերաբերյալ: Մինչդեռ՝ Դատարանը գտնում է, որ սույն **վեճի շրջանակներից դուրս է Հանձնաժողովի այն փաստարկի գնահատումը**, թե որքանով էր անհնարին կամ ոչ իրավաչափ վարույթ իրականացվելու դեպքում վարքագծի կանոնների բացակայության պայմաններում վարքագիծը որպես պաշտոնատար անձանց վարքագծի սկզբունքներին համապատասխանող կամ նշված սկզբունքների խախտում առաջացնող գնահատելը, քանի որ Օրենքի 27-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի և 30-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետի վերլուծությունից հետևում է, որ վարքագծի սկզբունքներից բխող վարքագծի

կանոններ ընդունած չլինելու հանգամանքն ինքնին չի կարող գնահատվել որպես վարույթ հարուցելը բացառող հանգամանք, այն է՝ հանդիսանալ Օրենքի 30-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետի կիրառման հիմք»:

«Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքի 30-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետով սահմանված դրույթի համաձայն՝ Հանձնաժողովը մերժում է վարույթի հարուցումը, եթե դիմումի ուսումնասիրության արդյունքում պարզվում է, որ առկա չեն վարույթ հարուցելու հիմքեր:

Նշված դրույթը կիրառվել և հիմք էր ծառայել Հանձնաժողովի կողմից վարույթի հարուցումը մերժելու մասին որոշում կայացնելու համար, որն էլ և հանդիսացել է թիվ ՎԴ/0168/05/22 վարչական գործով վեճի առարկա:

Նշված գործով ՀՀ վարչական դատարանը գտել է. « (--) հայցվորի կողմից ներկայացված **դիմումն իր պահանջի բնույթից ելնելով՝** համապատասխանել է Օրենքի 24-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով պատասխանողին վերապահված լիազորությունների շրջանակներում քննության ենթակա հարցերին և իր բովանդակային որակով չէր կարող գնահատվել որպես վարույթ հարուցելը բացառող դիմում, ուստի Դատարանը գտնում է, որ Հանձնաժողովի 05.11.2021թ. թիվ 02/2021 որոշումն ընդունվել է Օրենքի 30-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետի խախտմամբ:

Ընդ որում, թիվ ՎԴ/0168/05/22 վարչական գործով կայացված վճռով դատարանը դիրքորոշում է հայտնել առ այն, որ **վարույթի հարուցման փուլում** վարչական մարմնի կողմից վարույթ հարուցելու հարցը քննության առնելու շրջանակներում հանգում են վարույթ հարուցելու համար հիմք հանդիսացող դեպքի **առերևույթ առկայության հաստատմանը**, այսինքն՝ դիմումի ուսումնասիրությամբ պետք է պարզվի՝ արդյո՞ք առկա է պաշտոնատար անձի կողմից դրսևորված վարքագիծ, որը ենթակա է գնահատման Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի կողմից:

Միաժամանակ, Հանձնաժողովն անհրաժեշտ է գտնում ընդգծել, որ սույն դիմումի վարույթ ընդունելը պայմանավորված է եղել թիվ ՎԴ/0168/05/22 վարչական գործով կայացված դատական ակտի առկայությամբ: Ընդ որում դիմողի կարգավիճակը ներկայում փոխված է, հետևաբար, դիմում ներկայացված ՀՀ մարդու իրավունքների

պաշտպանի բնականոն և ենթադրյալ խոչընդոտներից զերծ գործունեությունն ապահովելու տեսանկյունից հրատապությունը բացակայում է:

Հիմք ընդունելով թիվ ՎԴ/0168/05/22 վարչական գործով կայացված դատական ակտի եզրափակիչ մասը, որով գործով պատասխանող Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովին պարտավորեցվել է հայցվորի 2021 թվականի նոյեմբերի 1-ի դիմումի հիման վրա հարուցել վարույթ և ղեկավարվելով «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» 27-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով, 22-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով և 31-րդ հոդվածի 2-րդ մասով, Հանձնաժողովը.

Ո Ր Ո Շ Ե Ց

1. ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպան Արման Թաթոյանի կողմից 2021 թվականի նոյեմբերի 1-ին ներկայացված դիմումի հիման վրա հարուցել վարույթ.
2. Սույն որոշումը եռօրյա ժամկետում ուղարկել Արման Թաթոյանին:

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ
ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՏԱՐՈՂ՝

ՄԱՐԻԱՄ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

